ΛΕΝΑ ΜΑΝΤΑ

Ήταν ένας

ΚΑΦΕΣ ΣΤΗ ΧΟΒΟΛΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

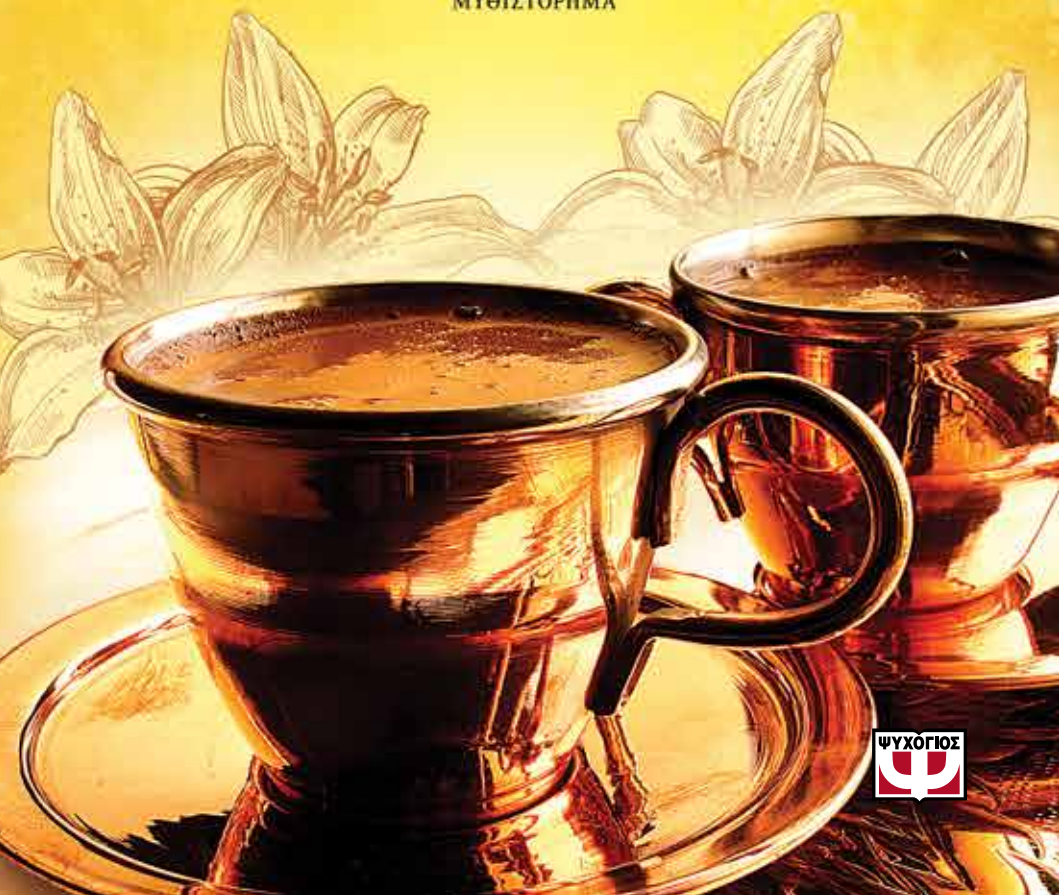

ΨΥΧΟΓΙΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ήταν ένας καφές στη χόβολη**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Λένα Μαντά
ΘΕΩΡΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαράντη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θοδωρής Πιτσιρίκος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Λένα Μαντά, 2001, 2014
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: valmas, Lucy Baldwin, VladisChern/www.shutterstock.com
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις ΛΙΒΑΝΗ, 2001,
με τον τίτλο «Τη μέρα που σε γνώρισα»
Δεύτερη έκδοση: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.,
Ιανουάριος 2014, 15.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-0472-1

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

ΛΕΝΑ ΜΑΝΤΑ

Ήταν ένας ΚΑΦΕΣ ΣΤΗ ΧΟΒΟΛΗ

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ
ΤΗΣ ΛΕΝΑΣ ΜΑΝΤΑ

Βαλς με δώδεκα θεούς (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2005)
Θεανώ, η λύκαινα της πόλης (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2006)
Το σπίτι δίπλα στο ποτάμι (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2007)
Η άλλη πλευρά του νομίσματος (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2008)
Έρωτας σαν βροχή (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2009)
Το τελευταίο τσιγάρο (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2010)
Δεν μπορεί, θα στρώσει! (Διηγήματα, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2010)
Χωρίς χειροκρότημα (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2011)
Όσο αντέχει η ψυχή (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2012)
Με λένε Ντάτα (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2013)

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Λίγα λόγια από μένα...

Οι πρόσφυγες γυρίζουν σπίτι τους... Ύστερα από δεκατρία ολόκληρα χρόνια, όλα μου τα βιβλία κάτω από την ίδια αγαπημένη εκδοτική στέγη. Και οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ που πραγματοποιούν αυτό μου το όνειρο.

Το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας δεν είναι καινούργιο. Γράφτηκε το 1999 και κυκλοφόρησε το 2001. Ούτε ο τίτλος του είναι καινούργιος, είναι όμως ο αυθεντικός, αυτός που του έδωσα όταν το δημιουργούσα, χωρίς φυσικά ποτέ να μου περνάει από το μυαλό πως αυτό που έγραφα, γιατί με διασκέδαζε, θα γινόταν η αιτία να ξεκινήσω την πορεία μου ως συγγραφέας. Πρέπει να υπογραμμίσω όμως ότι ίσως να μη γινόμουν και ποτέ, αν λίγα χρόνια αργότερα δεν άρχιζε η συνεργασία μου με τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ.

Τότε, το είχα αφιερώσει στον άντρα μου, όπως έγραφα στην εισαγωγή, για την ηθική του συμπαράσταση. Στα χρόνια που ακολούθησαν, δήλωσα πολλές φορές ότι χωρίς τον Γιώργο δε θα ήμουν η Λένα και πρόσθεσα πως χωρίς τον κύριο Ψυχογιό δε θα ήμουν η Μαντά. Ευχαριστώ λοιπόν και τους δύο για ακόμη μια φορά.

Σας γυρίζω λοιπόν στο 1999. Η Λένα τού τότε απέκτησε ένα... φορητό γραφείο (δώρο από τον άντρα μου), που μ' αυτό μπορούσε να γράφει στο κρεβάτι. Χειμώνας, βράδια (το μοναδικό βιβλίο μου που γράφτηκε νύχτες), μ' ένα μεγάλο μπλοκ και το αγαπημένο μου στιλό, άρχισα να γράφω κάτι που θα μου άρεσε να το διαβάζω. Θυμάμαι τον εαυτό μου να δουλεύει ασταμάτητα με κέφι και ο Γιώργος να αναρωτιέται τι γράφω με τέτοιο ζήλο

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

και αφοσίωση. Το διάβασε όταν το ολοκλήρωσα και μου είπε ότι ήταν πολύ καλό για να μείνει σ' ένα συρτάρι. Επιπλέον τότε είχα δύο καλές φίλες (αλήθεια πόσοι άνθρωποι έρχονται και μετά εξαφανίζονται από τη ζωή μας;) στις οποίες το διάβασα και ενθουσιάστηκαν. Μόνο που δεν υπήρχε περίπτωση να περάσω το κατώφλι κανενός εκδοτικού οίκου γιατί ντρεπόμουν. Το έκανε ο Γιώργος για μένα...

Ο πρώτος εκδότης που ενδιαφέρθηκε θέλησε να κάνει πολλές αλλαγές στο κείμενο κι εγώ αρνήθηκα με τη φράση: «Γιατί δε γράφετε ένα δικό σας και ν' αφήσετε το δικό μου ήσυχο;» Νομίζω τότε ο Γιώργος κατάλαβε πόσο αγαπούσα αυτό που έκανα και δεν ήμουν διατεθειμένη για υποχωρήσεις...

Και ήρθε η στιγμή που υπέγραψα το πρώτο μου συμβόλαιο με μεγάλο εκδοτικό οίκο. Δε θα πω τίποτα γι' αυτή τη συνεργασία, όπως δεν έχω πει τίποτα κακό τόσα χρόνια τώρα. Τους ευχαριστώ γιατί μου άνοιξαν μια πόρτα, τους αποχαιρετώ τώρα πια με σεβασμό.

Κλείνοντας, θέλω να προσθέσω ότι το συγκεκριμένο βιβλίο, αν και γράφτηκε τόσα χρόνια πριν, θεωρώ ότι θα παραμένει επίκαιρο, όσο υπάρχει ο θεσμός του γάμου, όσο υπάρχουν άντρες και γυναίκες που θεωρούν δεδομένο αυτό που έχουν και αφήνονται να τους παρασύρει η ρουτίνα της καθημερινότητας. Και είναι αυτή η ρουτίνα το πιο ισχυρό διαβρωτικό κάθε σχέσης, γιατί σε κάνει να επαναπαύεσαι, να σταματάς να μαθαίνεις τον άλλον, που όμως, όπως και εσύ, αλλάζει. Ειδικά εμείς οι γυναίκες παίρνουμε τα πρωτεία σε πολυπλοκότητα και ίσως αυτό το βιβλίο θα έπρεπε να το διαβάσουν περισσότερο οι άντρες (!). Λέω πάντα χαμογελώντας, αν και σοβαρολογώ, ότι αν ο πόλεμος των δύο φύλων υφίσταται, και στις μέρες μας είναι και πιο ...άγριος, είναι καλό να γνωρίζεις τον «εχθρό». Πού ξέρεις; Ίσως και να τον συμπαθήσεις...

Λένα Μαντά

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Αυτό το βιβλίο το αφιερώνω στον άντρα μου. Κοινότοπο; Ίσως. Αληθινό; Σίγουρα. Χωρίς την ηθική του συμπαράσταση δε θα είχα αποφασίσει ποτέ να προχωρήσω. Χωρίς εκείνον δε θα ήξερα ποτέ πώς είναι ένας ευτυχισμένος γάμος, ώστε να καταφέρω να περιγράψω το ακριβώς αντίθετο.

Το βιβλίο αυτό το αφιερώνω, επίσης, στην Ελένη και την Ντορίνα – τις πρώτες μου αναγνώστριες. Σ' αυτές που περίμεναν με αγωνία να τους διαβάσω κάθε καινούργιο κεφάλαιο και... εγώ περίμενα να διαβάσω στην έκφρασή τους την επιδοκιμασία.

Αν όλοι οι αναγνώστες και οι αναγνώστριες αντιδράσουν όπως αυτές οι δυο, τότε η επιτυχία του βιβλίου είναι εξασφαλισμένη.

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Όσα γράφονται σ' αυτό το βιβλίο δεν αφορούν προσωπικές εμπειρίες. Κάθε άνθρωπος, ωστόσο, που πιάνει στα χέρια του μολύβι και χαρτί για να γράψει δεν μπορεί ν' αποφύγει την προσθήκη κάποιων προσωπικών στοιχείων και σκέψεων. Μνήμες, ακούσματα, παραδείγματα είναι αναπόφευκτο να μπερδευτούν με τους ήρωες και να συνθέσουν έτσι μια ιστορία.

Θεώρησα αναγκαία αυτή τη διευκρίνιση για όσους γνωστούς διαβάσουν το βιβλίο. Θα ήταν μάταιο και κουτό ν' αναζητήσουν σ' εμένα και στην προσωπική μου ζωή πρόσωπα και καταστάσεις που περιγράφονται στις σελίδες του. Όποιος το διαβάσει ας το αντιμετωπίσει σαν ένα παραμύθι. Ένα παραμύθι για μεγάλους...

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

1

Τον κοίταξε που κοιμόταν ήσυχα, σαν μωρό. *Οι άντρες είναι σαν τα μωρά παιδιά.* Πού την είχε διαβάσει αυτή τη φράση;

Ένα ρυθμικό «πφ» έβγαινε από τα χείλη του. Χαμογέλασε. Έμοιαζε λίγο με ροχαλητό η ανάσα του. Πάντα... Πάντα; Δεν τον ήξερε κι όλη του τη ζωή! Μόνο δέκα χρόνια ήταν μαζί.

Ο αναπτήρας της φώτισε για λίγο το σκοτεινό δωμάτιο και αμέσως μετά η καύτρα του τσιγάρου της άρχισε να φέγγει σαν τεμπέλα πυγολαμπίδα που βαριόταν να κινηθεί.

Δέκα χρόνια λοιπόν... Το μυαλό της γύρισε για λίγο πίσω. Γνωρίστηκαν με γελοίο τρόπο σε μια ουρά στην εφορία. Εκείνη λογίστρια κάποιας εταιρείας κι εκείνος επιχειρηματίας μ' ένα χάος στη θέση των λογιστικών του βιβλίων. Εκείνη με λίγα χαρτιά στα χέρια, εκείνος φορτωμένος βιβλία και φακέλους να του γλιστρούν κάθε τρία λεπτά. Οι ατέλειωτες ώρες της αναμονής και τα βιβλία που γλιστρούσαν τους βοήθησαν να πιάσουν κουβέντα, πριν καταλήξουν για καφέ... Στην αρχή...

Μετά ανέλαβε το χάος των λογιστικών του και έξι μήνες αργότερα κατέληξαν στα σκαλιά μιας εκκλησίας. Γύρω τους πρόσωπα γελαστά πέταγαν ολόκληρη την παραγωγή ρυζιού εκείνης της χρονιάς στο κεφάλι τους.

Τίναξε στο τασάκι τη στάχτη της. Εκείνος άλλαξε πλευρό

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

και το κρεβάτι έτριξε ελαφρώς. Ελάττωμα εκ γενετής. Το διαπίστωσαν από την πρώτη φορά που ξάπλωσαν σ' αυτό και όλα τα είδη λαδιού που χρησιμοποίησαν δε στάθηκαν ικανά να σταματήσουν το καταραμένο τρίξιμο. Στο τέλος το συνήθισαν.

Συνήθεια! Μαγική λέξη... Στηρίζει γάμους, συνεργασίες, σχέσεις. Ικανότητα όλων των ζώων. Δίποδων και τετράποδων. Μοιάζει λίγο και με κινούμενη άμμο. Δε γλιτώνεις εύκολα απ' αυτήν... Σε κάνει να γυρίζεις γύρω από ένα αόρατο μαγκανοπήγαδο χωρίς σταμάτημα και το κυριότερο χωρίς να το καταλαβαίνεις.

Νευριασμένη τσάκισε το υπόλοιπο τσιγάρο της στο τασάκι. Τι την είχε πιάσει μέσα στ' άγρια μεσάνυχτα και είχε αρχίσει τη φιλοσοφία; Τι ασυναρτησίες ήταν αυτές που σκεφτόταν στα καλά καθούμενα;

Σηκώθηκε και άνοιξε λίγο το παράθυρο για να διώξει τον καπνό από το δωμάτιο. Έκανε κρύο, αλλά η νύχτα ήταν γλυκιά. Έρημοι οι δρόμοι και μόνο ένας σκύλος κυκλοφορούσε με την άνεσή του εκεί όπου οι άνθρωποι έκαναν κατάληψη τη μέρα.

Το κρεβάτι ξαναέτριξε. Τον κοίταξε. Τον αγαπούσε αυτό τον άνθρωπο ή μήπως ήταν κι αυτός μια συνήθεια; Ήταν ο πατέρας του παιδιού της και ο σύντροφός της... Δέκα χρόνια είναι πάρα πολλά όμως... Και η συνήθεια; Αναπόφευκτη έπειτα από τόσα χρόνια...

Και λοιπόν; Έκλεισε το παράθυρο αφήνοντας έξω τη νύχτα και τον παγωμένο αγέρα της. Ξάπλωσε δίπλα του και αμέσως –λες και το κορμί της είχε μαγνήτη– το χέρι του τυλίχτηκε γύρω της. Άλλη μια συνήθεια...

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

2

Ο βραστήρας σφύριζε για να ειδοποιήσει κάθε ενδιαφερόμενο πως είχε εκτελέσει την αποστολή του. Το νερό είχε βράσει.

«Μαμά! Το νερό βράζει! Τι να το κάνω;»

Το οχτάχρονο πιτσιρίκι ξεφώνιζε από την κουζίνα την ώρα που εκείνη έβαφε τα χείλη της. Η κραυγή την άφησε αδιάφορη. Άλλωστε αυτό γινόταν κάθε μέρα και, σύμφωνα με το ρολόι της, περίπου την ίδια ώρα. Ο άντρας της έσφιγγε τη γραβάτα του. Το δωμάτιο ήταν φορτωμένο με την κολόνια του.

«Αργήσαμε πάλι!» της είπε χτενίζοντας τα μαλλιά του, τα οποία, παρά τα σαράντα του χρόνια, ήταν κατάμαυρα.

Τα δικά της πάντως δεν είχαν την ίδια τύχη. Το κομμωτήριο σε τακτά διαστήματα διόρθωνε τη βιασύνη της φύσης. Οι προδοτικές άσπρες τρίχες των τριάντα πέντε χρόνων της εξαφανίζονταν στο ευχάριστο περιβάλλον του.

Στην κουζίνα έφτιαξε το γάλα της μικρής, που το ήπιε όπως κάθε πρωί με μια ανάσα. Το σάντουιτς ήταν στη θέση του. Το σχολικό κόρναρε. Άλλη μια πανομοιότυπη μέρα άρχιζε. Φορώντας το καθιερωμένο χαμόγελο στο πρόσωπό της, κούνησε το χέρι στο σχολικό που απομακρυνόταν.

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Στο σπίτι ένα φλιτζάνι καφές άχνιζε στην ίδια θέση όπως πάντα. Κοίταξε συνοφρυωμένη τον γρανίτη. Κανονικά, αν είχε φιλότιμο, θα έπρεπε να είχε κάνει λακκούβα, αφού κάθε πρωί στην ίδια θέση πάνω του αναπαυόταν ένα φλιτζάνι. Άναψε τσιγάρο και ρούφηξε ηδονικά τον καπνό. Τίποτα δεν μπορούσε να συγκριθεί με αυτό, το πρώτο τσιγάρο της μέρας. Ήπιε μια γουλιά καφέ και ο ουρανίσκος της αναγνώρισε με ευχαρίστηση τη γεύση του... Να που κάποιες στιγμές η συνήθεια δεν είναι κακή...

«Τι έχεις;»

Η απλή ερώτηση βρόντησε στον εγκέφαλό της. Είχε ξεχάσει ότι δεν ήταν μόνη. «Τι είπες;»

«Σε ρώτησα τι έχεις!»

«Πονοκέφαλο... Γιατί ρωτάς;»

«Φαίνεσαι αφηρημένη σήμερα».

«Δεν κοιμήθηκα καλά χθες το βράδυ».

«Γιατί;»

«Τι θα πει "γιατί"; Γιατί δεν κοιμούνται καλά οι άνθρωποι;»

«Γιατί... έφαγαν βαριά το βράδυ!»

Το χαμόγελό της ήταν ειρωνικό, εκείνος όμως δεν το κατάλαβε. Δεν ήταν και η πρώτη φορά...

«Έλα! Πάμε γιατί αργήσαμε... Σήμερα έχουμε πολλή δουλειά!»

Τσιγάρα, κλειδιά, κινητό, ο συναγερμός σε λειτουργία, η μηχανή έτοιμη και η κίνηση σε καταπίνει σε λίγα λεπτά. Σταμάτα, ξεκίνα. Πρώτη, δευτέρα, και από το ραδιόφωνο ένας βλάκας να λέει βιαστικά «Καλημέρα!»... Περίμενε, άνθρωπέ μου, να πάει μεσημέρι και βλέπουμε αν θα είναι τελικά καλή αυτή η μέρα! Τι βιάζεσαι;

Ο άντρας δίπλα της, ο άντρας της, οδηγούσε σιγοτραγουδώντας το τραγούδι του ραδιοφώνου. Το κινητό της χτύπησε. Δε χρειά-

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

στηκε την αναγνώριση κλήσεων για να μάθει ποιος ήταν. Ήξερε. Η ώρα της. «Ο ομφάλιος λώρος δεν κόβεται ποτέ!» Πού το είχε ακούσει;

«Ναι, μαμά... Καλημέρα... Ναι, στον δρόμο είμαστε... Ναι, το παιδί είναι στο σχολείο... Μια χαρά είναι... Μπιφτέκια με ρύζι... Όχι, μαμά, να μη στείλεις μουσακά... Καλά, θα δούμε... Σ' αφήνω τώρα».

Έκλεισε το τηλέφωνο και αμέσως μετά τα μάτια της. Τα νεύρα της ήταν σαν χορδές που κάποιος ανίδεος είχε τεντώσει τόσο που τώρα ήταν έτοιμες να σπάσουν. Κατέφυγε στη νικοτίνη.

«Κι άλλο τσιγάρο!»

«Έχεις παρατηρητικότητα!»

«Αγάπη μου, μη νευριάζεις! Για το καλό σου το λέω!»

«Κι εγώ για το καλό μου καπνίζω! Αν όχι το δικό μου, των νεύρων μου οπωσδήποτε!»

«Μα τι έχεις; Δεν μπορεί να είναι μόνο το κεφάλι σου! Εσύ πραγματικά έχεις νεύρα!»

«Σπασμένα!»

«Από τι;»

«Δεν ξέρω!»

«Μήπως χρειάζεσαι κι άλλα λεφτά;»

«Πιστεύεις πως αν τα πληρώσω θα φύγουν;»

«Ποια;»

«Τα νεύρα!»

Την κοίταξε σοβαρός, το κινητό σταμάτησε ακόμη μια συζήτηση χωρίς νόημα. Αυτή τη φορά ήταν το δικό του που χτυπούσε και σε λίγο χάθηκε μέσα σε πελατολόγια, παραγγελίες και τιμολόγια.

Κοίταξε έξω από το παράθυρο. Ο Νοέμβρης το είχε βάλει πείσμα. Ήθελε να τον περάσουν για χειμωνιάτικο μήνα. Η λέξη «φθινόπωρο» τον νευρίαζε. Έκανε λοιπόν τη μέρα όσο πιο παγωμένη μπορούσε.

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Το κόκκινο τους ακινητοποίησε. Τα μάτια της έπεσαν σ' ένα ζευγάρι που μάταια περίμενε κάποιο μεταφορικό μέσο, οποιουδήποτε μεγέθους και χρώματος. Η κοπέλα κρύωνε κι εκείνος είχε περασμένο το χέρι του στους ώμους της, προσπαθώντας όσο μπορούσε να την προστατέψει και να τη ζεστάνει από το ξεροβόρι που φυσούσε. Ήταν νέοι, έδειχναν ερωτευμένοι. Άραγε ήταν και παντρεμένοι; Ίσως ήταν νιόπαντροι... Την είδε να γέρνει το κεφάλι της στον ώμο του και να χασμουριέται. Εκείνος την έσφιξε κι άλλο πάνω του πριν τη φιλήσει στα μαλλιά.

Θα 'θελε να κατεβεί από το ζεστό της αυτοκίνητο και να τους πει να προσπαθήσουν να κρατήσουν αυτό που έχουν τώρα με νύχια και με δόντια, θα 'θελε να τους πει ότι θ' άλλαζε ευχαρίστως μαζί τους το ακριβό της αυτοκίνητο, φτάνει να είχε κι η ίδια τον έρωτα στα μάτια, όπως εκείνοι...

Το φανάρι έγινε πράσινο, το αυτοκίνητο ξεκίνησε, το ζευγάρι έμεινε πίσω να περιμένει κάτι που ίσως δε θα ερχόταν.

Όπως κι εκείνη άλλωστε...

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

3

Γάλα, ζάχαρη, αλεύρι, μακαρόνια, ρύζι, ψωμί για τοστ... Ο κατάλογος που κρατούσε έδειχνε ατελείωτος και το καρότσι που έσπρωχνε έτριζε από το βάρος που κουβαλούσε. Τα καταναλωτικά αγαθά στριμώχνονταν ασφυκτικά μέσα σ' αυτό μέχρι να μπουν στις σακούλες και μετά να πάρουν τη θέση τους στα ντουλάπια της κουζίνας με τάξη. Με τάξη ήταν τα ρούχα στις ντουλάπες και στα συρτάρια. Με τάξη ήταν τα παπούτσια στην παπουτσοθήκη. Με τάξη οι πετσέτες και τα σεντόνια στη λινοθήκη. Με τάξη και η ζωή της. Πού; Σ' ένα ντουλάπι κι αυτή... Ή μήπως ήταν κλουβί; Μια κυρία, που η λεκάνη της συναγωνιζόταν μ' επιτυχία τη Λεκάνη της Μεσογείου, την έσπρωξε για να πάρει από το ράφι ένα απορρυπαντικό που δεν άφηνε πάνω σε ρούχο κανένα λεκέ να χαρεί την επιτυχία του. Τον έδιωχνε αμέσως... Τουλάχιστον αυτό ορκιζόταν η κυρία που το διαφήμιζε.

Συνέχισε την πορεία της στους διαδρόμους του σούπερ μάρκετ με τον σκληρό φωτισμό και την απαλή μουσική. Σταμάτησε μπροστά στα χαρτιά υγείας αναποφάσιστη. Από τη χρήση της... εφημερίδας μέχρι σήμερα ο κόσμος είχε αλλάξει. Οι διαφημίσεις έταζαν όλο και περισσότερη απαλότητα για τα ευαίσθητα οπίσθια των καταναλωτών. Πήρε ένα πακέτο στην τύχη και προχώρησε σαν υπνωτισμένη στα υγρά πιάτων.

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Η ουρά στο ταμείο αναμενόμενη. Η αδιαφορία της υπαλλήλου επίσης. Περνούσε τα πράγματα από τον ανιχνευτή τιμών με το βλέμμα άδειο και τα πετούσε με απάθεια στον πάγκο, μετατρέποντας τις φρυγανιές σε τρίμμα, που έτσι κι αλλιώς χρειαζόταν αλλά είχε ξεχάσει να πάρει, και το σπαγγετίνι σε κοφτό μακαρονάκι, που δεν το έτρωγαν ποτέ.

Εκείνη δεν είχε χρόνο να της κάνει παρατήρηση, γιατί έσπαγε το ρεκόρ ταχύτητας. Από τη μια να βγάζει τα πράγματα από το καρότσι και από την άλλη να τα βάζει στις σακούλες, χωρίζοντάς τα σε κατηγορίες για πιο εύκολη τακτοποίηση στο σπίτι.

Ο ρυθμικός ήχος των ταμειακών μηχανών ήταν λιγάκι αγριευτικός. Όχι τόσο όσο το τελικό ποσό που αναγραφόταν πάνω τους. Ήταν και η μόνη στιγμή που σου απηύθυνε τον λόγο η αδιάφορη ταμίας. Χωρίς όμως να σε κοιτάξει και πάλι· κοίταζε τα νύχια της, που αναμφίβολα ήθελαν περιποίηση – πού να βρει το χρόνο κι αυτή;

Τα πράγματα στις σακούλες. Τώρα άρχιζαν τα δύσκολα. Το δίποδο υποζύγιο, φορτωμένο κανονικά, έπρεπε να μετατραπεί σε ανιχνευτή ταξί, για να φτάσει στο σπίτι πριν από τα μεσάνυχτα.

Άναψε τσιγάρο και κάθισε ν' απολαύσει τον κόπο της. Ρύζια, μακαρόνια, ζάχαρες, καφέδες ήταν στη θέση τους. Η κουζίνα δεν έμοιαζε πια με βομβαρδισμένο τοπίο. Μακάρι να μπορούσε να πει το ίδιο και για τον εαυτό της. Άκουσε τον απαλό θόρυβο του πλυντηρίου που έστυβε τα ρούχα. Γιατί ξαφνικά αισθανόταν ότι μέσα στον κάδο, ανάμεσα στα καθαρά ρούχα, βρισκόταν κι εκείνη;

Ο αέρας βγήκε με κόπο και θόρυβο από τα πνευμόνια της. Ήταν σίγουρη πια πως βρισκόταν μέσα στον κάδο. Κάποια κάλτσα θα είχε τυλιχτεί στον λαιμό της. Η χύτρα, αναίσθητη μπροστά στο δράμα ενός ανθρώπου που πνιγόταν, άρχισε να σφυρίζει

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

χαρούμενη, ενώ η μυρωδιά από τα φασολάκια που έβραζαν στο εσωτερικό της πλημμύρισε την κουζίνα. Άραγε είχε βάλει αλάτι;

Ο άντρας της μπήκε στην κουζίνα. Είχε μόλις γυρίσει από την καθιερωμένη απογευματινή βόλτα του στα καταστήματα που τροφοδοτούσε η εταιρεία του.

«Πω, πω! Πτώμα είμαι!»

Σωριάστηκε στην καρέκλα απέναντί της.

«Μπορείς να είσαι ευτυχισμένος!»

«Γιατί; Επειδή είμαι πτώμα;»

«Όχι! Επειδή είσαι πτώμα που έχει για παρέα ένα άλλο πτώμα! Εμένα!»

«Αλήθεια; Τι έκανες;»

«Μπα! Τίποτα! Πήγα στο κομμωτήριο, έκανα μανικιούρ, ξάπλωσα για να ξεκουραστώ... Τα γνωστά!»

«Έλα, βρε κορίτσι μου! Όρεξη γι' αστεία που έχεις!»

«Εμ! Κέφια είναι αυτά! Δεν κρύβονται τα ρημάδια!»

Ίσως διέγνωσε το... επικίνδυνο του πράγματος στη φωνή της και βιάστηκε ν' αλλάξει κουβέντα. «Το παιδί πού είναι;»

«Το πήρε η μητέρα σου και πήγαν επίσκεψη στην αδελφή της».

«Α, καλά! Τι θα φάμε;»

«Φασολάκια!»

«Μες στον χειμώνα;»

«Δε σου είπα παγωτό! Φασολάκια σού είπα!»

«Εγώ ξέρω ότι τα φασολάκια είναι καλοκαιρινό φαγητό!»

«Ε, λοιπόν, σου έχω σπουδαία νέα! Ο Μπαρμπα-Στάθης τα κυκλοφορεί δώδεκα μήνες τον χρόνο!»

«Ναι, αλλά κάθε πράγμα στον καιρό του, αγάπη μου!»

«Κάνε του μήνυση για... παράνομη διακίνηση λαχανικών, αγάπη μου».

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

«Κατάλαβα! Ακόμη δε σου πέρασαν τα νεύρα!»

«Είναι σαν ίωση! Θα κάνουν τις μέρες τους».

Εκείνος βγήκε από την κουζίνα κι εκείνη έμεινε να κοιτάζει το κενό. Κάτι στυμμένα ρούχα την περίμεναν να τ' απλώσει και κάπου ανάμεσά τους ήταν κι η ψυχή της. Κάτι φασολάκια σιγόβραζαν μέσα στη χύτρα ταχύτητας. Αναρωτήθηκε τι δουλειά είχε ανάμεσα σε όλα αυτά. Μήπως ν' ανοίξει την πόρτα; Το ντους που ακουγόταν από τον πάνω όροφο της έδωσε να καταλάβει πως ο άντρας της ήταν ήδη κάτω από το νερό. Κι εκείνη το ίδιο αισθανόταν. Πως ήταν κάτω από το νερό αλλά σε θάλασσα βαθιά. Της έλειπε οξυγόνο.

Κι αυτά που έβρεχαν τα μάγουλά της δάκρυα δεν ήταν; Γιατί έκλαιγε; Ίσως γιατί έξω άρχιζε να βρέχει... Ίσως από συνήθεια...

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

4

Είχε την εντύπωση ότι, αν χαμογελούσε άλλη μια φορά χωρίς λόγο, το πρόσωπό της θα έσπαγε σε χιλιάδες, σε εκατομμύρια κομματάκια σαν καθρέφτης.

Το τζάκι στο σαλόνι της μητέρας της φεγγοβολούσε. Ο πατέρας της μιλούσε με τον άντρα της και τον αδελφό της για το αγαπημένο... σπορ της εποχής, το χρηματιστήριο. Κάποτε ήταν το ποδόσφαιρο. Τώρα η παράλληλη αγορά είχε κλέψει τη γοητεία από τις φάσεις ενός καλού αγώνα. Η μητέρα της παρακολουθούσε μαζί με τη νύφη της μια πανάρχαια ασπρόμαυρη ελληνική ταινία. Ο Κώστας Καρράς παιδαρέλι. Ο Βασίλης Καΐλας μωρό, και η Μπεάτα Ασημακοπούλου, η αιώνια κακιά μητριά, βασάνιζε την ανάπηρη προγονή της, Μαρία Σόκαλη, αιώνες πριν η τελευταία γίνει κυρία Παπανδρέου. Η κόρη της και τα δυο παιδιά του αδελφού της έπαιρναν τον μεσημεριανό υπνάκο τους στην κρεβατοκάμαρα της γιαγιάς τους.

Εικόνα τέλειας οικογενειακής ευτυχίας. Κι όμως εκείνη αισθανόταν ότι βρισκόταν πάλι στον κάδο του πλυντηρίου και μάλιστα στις δυνατές στροφές για καλύτερο στύψιμο...

Η ταινία διακόπηκε για διαφημίσεις πάνω που η Μαρία Σόκαλη έκανε τα πρώτα της βήματα, ενώ η κακιά μητριά Μπεάτα δολοπλοκούσε με εξαιρετικό κέφι. Την προσοχή της τράβηξε η

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

διαφήμιση με την όμορφη κοπέλα που καθάριζε με απίστευτη ευκολία το πιρέξ της. Και μετά μια άλλη, ακόμη πιο όμορφη, που καθάριζε το μπάνιο της.

Γιατί οι διαφημιστές ήταν τόσο μακριά από την πραγματικότητα; Γιατί έδειχναν τόσο χαρούμενες τις νοικοκυρές και τόσο όμορφες και τόσο αδύνατες και τόσο καλοντυμένες και τόσο καλομακιγιαρισμένες και γενικά... τόσο από άλλο πλανήτη; Κανένας δεν τους είχε μιλήσει για ψωμάκια, κυτταρίτιδα, κούραση, σακούλες κάτω από τα μάτια και ίσως για κιρσούς; Κανένας δεν τους είχε πει ποτέ ότι καμιά γυναίκα δεν είναι μέσα στην τρελή χαρά όταν τρίβει το ταψί με τ' απομεινάρια του μεσημεριανού φαγητού ή –ακόμη χειρότερα– όταν καθαρίζει τη λεκάνη της τουαλέτας; Ή μήπως πίστευαν ότι μ' αυτό τον τρόπο θα κατάφερναν να τις πείσουν να χαμογελούν κάνοντας όλες αυτές τις άχαρες δουλειές;

Τώρα στην οθόνη μια τρίμετρη κούκλα έτριβε τα ανύπαρκτα ψωμάκια της με μια μαγική αηδία, που θύμιζε ζελέ πρασινισμένο από το κακό του, για να φύγουν... να πάνε πού; Σ' εσένα που κάθεσαι και παρακολουθείς να σε δουλεύουν τ' αρπαχτικά της διαφήμισης και δε γελάς ούτε θυμώνεις, παρά γεμάτη ελπίδα τρέχεις στο πλησιέστερο φαρμακείο και αγοράζεις την πράσινη αηδία, που είναι από φύκια ή από κάτι άλλο, ίσως πιο σιχαμερό.

Να τη! Κι άλλη κούκλα! Δυναμική. Δραπέτις φυλακών. Και στο λεωφορείο που μπαίνει για να το σκάσει μπαίνουν και τα σκυλιά των μπάτσων, αλλά δεν πιάνουν τη μυρωδιά της, γιατί τέτοιο είναι το αποσμητικό ή γιατί έτσι γράφει το σενάριο. Πόσα χρόνια έχει να μπει σε λεωφορείο αυτός που το έγραψε, και μάλιστα καλοκαίρι; Εκτός πια αν όλοι οι Αθηναίοι μποϊκοτάρουν το συγκεκριμένο αποσμητικό...

Πίσω στην ασπρόμαυρη ζωή των πρωταγωνιστών. Δε χρειαζόταν να δει το τέλος. Το γνώριζε. Ο γάμος των δυο ερωτευμένων... *«Τέλος»*... Γιατί κανένας δεν έγραφε τη σωστή λέξη;

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

«Αρχή» του παραμυθιού... Μήπως από κει δεν ξεκινούσαν όλα; Από τον γάμο – ή μάλλον από τη στιγμή της πρότασης γάμου.

Ο άντρας της της το είχε προτείνει ένα βράδυ που γύριζαν από μια καταπληκτική και αιματοβαμμένη ταινία θρίλερ. Λάθος στιγμή, χωρίς ρομαντισμό, χωρίς τρακ... Απλά...

«Τι θα έλεγες αν σου ζητούσα να παντρευτούμε;»

Και φυσικά είχε ενθουσιαστεί. Και φυσικά είχε δεχτεί. Τον είχε αγκαλιάσει, τον είχε φιλήσει και είχε τρέξει να το πει στους γονείς της, που συγκινημένοι την είχαν επίσης αγκαλιάσει και φιλήσει. Ίδιο το σενάριο που γράφεται σε εννέα από τα δέκα σπίτια που έχουν κόρη σε ηλικία γάμου.

Πολλή συγκίνηση υπήρχε και στον αρραβώνα της, αλλά εκεί ο καθένας ήταν συγκινημένος για τους δικούς του λόγους. Μερικοί απ' αυτούς τους λόγους δεν είχαν καμιά σχέση με τη χαρά... Το φιλί της πεθεράς της, τώρα που το θυμόταν, έμοιαζε λιγάκι με το φιλί του Ιούδα, χωρίς τα τριάντα αργύρια όμως... Ίσως γιατί η πρώτη στιγμή που γνωρίστηκαν, σύμφωνα με την πεθερά της, θα έπρεπε να ήταν και η τελευταία, αλλά καλώς ή κακώς η γνωριμία αυτή συνεχιζόταν επί δέκα συναπτά έτη.

Είχαν βέβαια υπογράψει σιωπηρή ανακωχή με ολιγόλεπτα διαλείμματα φραστικών αντιπαραθέσεων, τόσο αβρών που σχεδόν ποτέ κανείς δεν καταλάβαινε, εκτός βέβαια από τις ίδιες. Τα ξίφη στις ματιές τους διασταυρώνονταν τόσο βίαια, που αν κάποιος περνούσε ανάμεσά τους εκείνη τη στιγμή θα έχανε σίγουρα το κεφάλι του. Αλλά επειδή ήταν κοινό μυστικό η μεγάλη αυτή «αγάπη», κανένας δεν έκανε τέτοιο λάθος, ίσως γιατί αγαπούσε πολύ το κεφάλι του, κι έτσι περίμενε υπομονετικά να μπουν ξανά τα σπαθιά στα θηκάρια των ματιών και έπειτα έκανε τις βόλτες του...

Τη μέρα του αρραβώνα, η καρφίτσα που της έβαλε η πεθερά

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

της ξέφυγε από τον προορισμό της και μπήκε αντί για το πέτο στη σάρκα της... κατά λάθος.

«Συγγνώμη, χρυσό μου... Μήπως σε πόνεσα;» τη ρώτησε και μόνο οι δυο τους ήξεραν πως αυτό ήταν το ζητούμενο.

«Όχι, μητέρα... καθόλου! Δεν καταφέρατε καν να με αγγίξετε!»

Από κει και πέρα... μπα... και πιο πριν... ήξεραν και οι δυο σε τι σανίδι πατούσαν. Ο λόγος ήταν απλός και πανάρχαιος. Εκείνη η ξένη, η τόσο... λίγη, είχε έρθει στα καλά καθούμενα και είχε πάρει τον γιο της τον πολυαγαπημένο τόσο νωρίς! Μόλις τριάντα χρόνων και πάει το παλικάρι!

Τον έκλαψε τον γιο της πολύ. Στον γάμο τα χαρτομάντιλα είχαν την τιμητική τους. Κι αν δεν ντρεπόταν τον κόσμο, θα του έλεγε και κανένα μοιρολόι: «*Μέρα Μαγιού μού μίσεψες, μέρα Μαγιού σε χάνω...*»

«Ε! Τώρα που το είδα κι αυτό τα έχω δει όλα!»

Η δυνατή φωνή της μητέρας της την έβγαλε απότομα από τις αναμνήσεις και την επανέφερε στην πραγματικότητα.

«Τι είναι, μάνα, και ξεφωνίζεις έτσι;» απόρησε ο αδελφός της.

«Η αδελφή σου όχι μόνο παρακολούθησε ολόκληρη ελληνική ταινία, αλλά επιπλέον κλαίει, κι εγώ πρέπει να μείνω ψύχραιμη;»

Στην τηλεόραση μια γριούλα συμπαθητική και γελαστή διαφήμιζε πάνες ειδικές για την ακράτεια. Εκείνη όμως είχε άλλοθι για τ' αδικαιολόγητα δάκρυά της. Η ελληνική ταινία με το ευτυχισμένο φινάλε... Κι ύστερα σου λένε ότι η τέχνη αντιγράφει τη ζωή...

© Λένα Μαντά, 2001, 2014/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Το πρώτο βιβλίο της Λένας Μαντά επανακυκλοφορεί στον εκδότη της με τον πρωτότυπο τίτλο που του είχε δώσει η συγγραφέας του, για να το ανακαλύψουν και να το απολαύσουν όλοι οι αναγνώστες!

Πότε έπαψε να είναι ευτυχισμένη; Δε θυμόταν πια.
Πότε άρχισε να είναι δυστυχισμένη; Μα ήταν;

Ήταν τριάντα πέντε χρόνων. Ήταν παντρεμένη. Ήταν μητέρα. Ήταν όμορφη. Ήταν ευκατάστατη. Αλάνθαστα συστατικά ευτυχίας και επιτυχίας. Εκείνος ήταν σαράντα χρόνων. Ευπαρουσίαστος. Καλός οικογενειάρχης. Πιστός σύζυγος. Δεν ξεχνούσε ποτέ επέτειο ή γενέθλια. Ίσως χάρη στην καλά ενημερωμένη ατζέντα του και την καλά οργανωμένη γραμματέα του. Οργάνωση και τάξη. Τα κλειδιά της ζωής τους.

Άραγε η έλλειψη γέλιου και η ρουτίνα σ' έναν γάμο είναι αιτίες διαζυγίου; Και τι θα γίνει όταν το γέλιο έρθει στη ζωή εκείνης... από το παράθυρο; (Του διπλανού σπιτιού συγκεκριμένα...) Τι θα γίνει όταν θα χρειαστεί να διαλέξει ανάμεσα στη ζωή που ξέρει μόνο το σήμερα, την ανεμελιά, που δε θέλει να ξέρει το αύριο, και τη ζωή που έχει προγραμματίσει μέχρι και τις διακοπές του επόμενου χρόνου; Κι ακόμη, ανάμεσα σ' έναν τρελό έρωτα, γεμάτο προκλήσεις, σε αντίθεση μ' έναν παλιό που δεν έχει τίποτα ενδιαφέρον να προτείνει;

Τα ονόματά τους; Δεν έχουν σημασία... Γι' αυτό δεν αναφέρονται πουθενά στο βιβλίο. Θα μπορούσε να είναι ο καθένας. Ας δώσει λοιπόν ο αναγνώστης όποιο όνομα θέλει στους ήρωες αυτής της ιστορίας κι ας ζήσει για λίγο τη ζωή τους. Ίσως παρέα μ' ένα φλιτζάνι καφέ στη χόβολη...

ISBN 978-618-01-0472-1
ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 14310

ΨΥΧΟΓΙΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ΕΣΕΙΣ ΚΙ ΕΜΕΙΣ ΠΑΝΤΑ Σ' ΕΠΑΦΗ